

عنوان اقدام پژوهی:

چگونه توانستم رفتار پرخاشگرایانه‌ی دانش‌آموزم میکائیل را کاهش دهم؟

معلم پژوهنده:

صفورا شیخ‌احمدی

کد پرسنلی: ۹۴۰۵۰۰۰۱

استان خراسان رضوی

شهرستان تایباد

دبستان پسرانه دکتر شریعتی

کد دبستان: ۵۲۳۰۱۱۰۶

پایه اول

بهار ۹۸

نمونه برگ تأییدیه اقدام پژوهی

بدین وسیله تأیید می شود که سرکار خانم صفورا شیخ احمدی در طول سال تحصیلی ۹۷-۹۸ اقدام پژوهی خود را با عنوان " چگونه توانستم رفتار پرخاشگرایانه‌ی دانش‌آموزم میکائیل را کاهش دهم؟" در آموزشگاه پسرانه دکتر شریعتی تأیید اجرا نموده‌اند. این گزارش در این مدرسه به صورت واقعی اجرا شده و مورد تأیید اینجانب می‌باشد.

نام و نام خانوادگی مدیر

جواد روشن فر

تاریخ: ۹۸/۲/۱۵

تشکر و قدر دانی

اینک که این اقدام پژوهی به لطف ایزد منان به اتمام رسیده؛ بر خود لازم می‌دانم از همه کسانی که طی این پژوهش با راهنمایی و مساعدت خویش مرا یاری کردند و در روند پژوهش نظرات مفید و ارزنده‌شان را ارائه دادند صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

- جناب آقای روشن فر مدیریت محترم آموزشگاه دکتر شریعتی.

- جناب آقای باخدا معاونت محترم پرورشی آموزشگاه دکتر شریعتی.

- کلیه‌ی همکاران آموزشگاه دکتر شریعتی.

- دانش‌آموز عزیزم میکائیل و خانواده محترم ابدالی که با بردباری خویش در تمام مراحل پژوهش مرا همراهی نمودند.

تقدیم به

استوارترین تکیه‌گاهم، دستان پر مهر پدرم.

مقدس‌ترین واژه در لغت نامه‌ی دلم، مادر مهربانم.

که هر چه آموختم در مکتب عشق شما آموختم و هر چه بکوشم قطره‌ای از دریای بی‌کران مهربانیتان را سپاس نتوان بگویم.

امروز هستی‌ام به امید شماست و فردا کلید باغ بهشتم رضای شما.

گران سنگ‌تر از این ارزان نداشتم تا به خاک پایتان نثار کنم.

" بوسه بر دستان پر مهرتان "

چکیده

بسیاری از معلمان و والدین از عدم تمایل دانش‌آموزان خود به مدرسه و مقاومت کردن در برابر آن‌ها گله دارند و سهم خویش را در بروز چنین رفتارهایی اندک می‌شمارند، در حالیکه اگر منصفانه ببینیم، طرز تلقی ما به عنوان یک معلم ابتدایی از روحیه‌ی بچه‌ها از لحاظ روانشناسی در این سن و با شناختی که از دانش‌آموز خود کسب می‌کنیم و نیز شیوه‌های سنتی و کسل‌کننده‌ی تدریس و تکالیف، می‌تواند عامل این مشکل باشد. از طرفی رفتار والدین در منزل نیز نقش بسزایی در رفتار فرزندان دارد.

پژوهش حاضر با هدف بررسی علل و راکارهای کاهش پرخاشگری دانش‌آموزی به نام میکائیل صورت گرفته است. در این پژوهش ضمن بررسی و تحلیل رفتارهای این دانش‌آموز تلاش شد تا اقداماتی صورت گیرد و زمینه‌ی کاهش رفتار نامناسب او فراهم شود. در این پژوهش از والدین دانش‌آموز، مشاور محترم مدرسه، مدیر و معاونین گرامی و همچنین بقیه‌ی شاگردان کلاس جهت اصلاح رفتار پرخاشجویانه‌ی میکائیل کمک گرفته شد. نتیجه‌ی این تلاش‌ها با بروز رفتارهای هنجارگونه چون احترام به دیگران، دوستی و همکاری با همسالان، شرکت در کار گروهی و تلاش برای انجام تکالیف درسی رضایت‌بخش بود و در پایان پیشنهادهاتی برای معلمان و سایر دست‌اندرکاران حوزه‌ی تعلیم و تربیت مطرح شد.

کلید واژه:

پرخاشگری - رفتارهای هنجارگونه - شیوه‌های تدریس سنتی - کار گروهی - حس مسئولیت - مشاوره

فهرست مطالب:

۱	عنوان
۲	نمونه برگ تاییدیه اقدام پژوهی
۳	تشکر و قدردانی
۴	تقدیم نامه
۵	چکیده
۷	مقدمه
۸	بیان مسئله
۹	عنوان پژوهش
۹	سؤال‌های پژوهش
۱۰	توصیف وضعیت موجود (تشخیص مسئله)
۱۱	گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)
۱۱	تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها
۱۲	بررسی علمی موضوع و مستندات علمی
۱۲	انتخاب راه‌های موقت و پیشنهادی
۱۳	اجرای طرح جدید و نظارت بر آن
۱۳	جمع‌آوری اطلاعات (شواهد ۲)
۱۴	ارزیابی اقدام جدید و تعیین اعتبار آن
۱۴	گزارش نهایی و نتیجه‌گیری
۱۵	تنظیم راهکارها (پیشنهادات)
۱۵	محدودیت‌های پژوهش
۱۶	منابع و مأخذ
۱۷	پیوست‌ها

دشواری کنترل دانش‌آموزان با توجه به ویژگی‌های سنی آن‌ها روز به روز رو به افزایش است. بسیاری از معلمان و مدیران از برخورد با مسائل انضباطی دانش‌آموزان احساس ناتوانی می‌کنند و به طور معمول ممکن است برخوردهای نامناسبی با این رفتارها داشته باشند. رفتارهای تهاجمی یا پرخاشگرانه از شایعترین اختلالات رفتاری انسان است. بر اساس بررسی‌های انجام شده، درصد زیادی از مشکلات رفتاری کودکان تحت عناوین مختلف به پرخاشگری مربوط می‌شود. وجود نظریات متنوع در این مورد حاکی از پیچیدگی موضوع است. از نظر علمی باید گفت پرخاشگری یک کشش و یا یک گرایش در فرد است که به صورت زدن، کشتن و ویران کردن و در بین دانش‌آموزان بصورت چنگ زدن، ناخن کشیدن، دندان گرفتن، حمله کردن و کتک زدن، خط خطی کردن کتاب و پاره کردن دفتر و کتاب‌ها خود را نشان می‌دهد. این امر نشان دهنده یک شورش و انقلابی در درون فرد و حاکی از وجود احساساتی است که فرد از بازگو کردن آن وحشت دارد. رنجی در درون او وجود دارد که قادر به رفع و جبران آن نیست و ناگزیر تلافی آن را سر دیگران در می‌آورد. اگر چه در مواردی این زجر دادن متوجه خودش نیز می‌شود.

فروید معتقد است پرخاشگری امری غریزی و فطری بوده و انسان از هنگام تولد این نیرو را با خود به دنیا می‌آورد.

ابن سینا در این باره می‌گوید: اصل و مبنای پرخاشگری می‌تواند غریزی باشد و وجود چنین نیرویی در جهت صیانت ذات با نظام خلقت هماهنگی و سازش دارد و تنها نحوه‌ی بروز آن در جامعه است که تحت تأثیر عوامل تربیتی - اجتماعی می‌تواند متفاوت باشد.

بیان مسئله

پرخاشگری یکی از رایج‌ترین واکنش‌های کودکان نسبت به ناراحتی‌ها و ناکامی‌هاست که به منظور صدمه رساندن به دیگران، کسب پاداش، ارضای نیازها یا رفع موانع انجام می‌شود. چون تمام اعمال و رفتارهای انسان دارای هدف است، رفتار پرخاشگرانه نیز هدف دارد. هدف، مهمترین عامل در توجیه نوع رفتار است. بر اساس شناخت هدف، می‌توان بین اعمال و رفتارهای گوناگون وجه تمایز قائل شد و آن‌ها را در زمره‌ی رفتارهای سالم یا پرخاشگرانه برشمرد.

ممکن است دو عمل یکسان در یک زمان یا دو هدف متفاوت انجام گیرد که یکی رفتار سالم و دیگری رفتار پرخاشگرانه تلقی شود. برای مثال کودکی در حیاط مدرسه در حال توپ بازی است، اگر توپش به طور تصادفی و بدون آنکه اراده کند به شیشه‌ی پنجره برخورد و آن را بشکند، این عمل پرخاشگری نیست، در حالی که اگر توپش به صورت عمدی و به قصد شکستن شیشه بسوی پنجره پرتاب شود، رفتار پرخاشگرانه است، از این رو، در شناسایی و تعریف پرخاشگری و رفتار پرخاشگرانه باید هدف از انجام دادن آن عمل مشخص شود. مهمترین هدف زندگی ما رسیدن به شادی و نشاط و کم کردن خشم و استرس است. حرکت و فعالیت انسان برای دست یافتن به شادی است. اگر فضای آموزشی ما از نشاط و شادی خاصی برخوردار باشد، نتیجه‌ی آن فراگیری شاد و با عزت نفس بالا و آرام خواهد بود و آینده‌سازان خوبی برای این مرز و بوم خواهند بود.

پرخاشگری انواع گوناگونی دارد و آشکارترین نمونه‌های آن عبارتند از:

۱. پرخاشگری فیزیکی
۲. تهدید کلامی
۳. توهین کلامی
۴. پرخاشگری کلامی
۵. شکایت
۶. پرهیز
۷. پرخاشگری ارتباطی

نشانه‌ها و ویژگی‌های دانش‌آموز پرخاشگر:

- ۱- ایجاد مزاحمت می‌کند و حالت دفاعی به خود می‌گیرد.
- ۲- دیگران را سرزنش می‌کند.
- ۳- با دانش‌آموزان دیگر به جنگ و ستیز می‌پردازد.
- ۴- نظم کلاس و مدرسه را برهم می‌ریزد.
- ۵- از معلم و مدرسه خاطره‌ی خوش ندارد.
- ۶- از رابطه‌اش با دیگران رضایت ندارد.
- ۷- پرتوقع بار آمده است.

در سطح وظیفه‌ی خود خلاقیت داشته باشید و با نو آفرینی خو بگیرید. " جورج پولیا "

عنوان پژوهش

چگونه توانستم رفتار پرخاشگرایانه‌ی دانش‌آموزم میکائیل را کاهش دهم؟

سوالات پژوهش

- ۱- چه عواملی باعث شده که میکائیل آن قدر بی‌انگیزه و گستاخ شود؟
- ۲- چگونه می‌توان این وضعیت نامطلوب را به سمت وضعی مطلوب سوق داد؟
- ۳- چه کسانی می‌توانند من را در رسیدن به هدفم یاری دهند؟
- ۴- آیا امکان بهبودی برای این دانش‌آموزم وجود دارد؟
- ۵- از کجا شروع کنم تا بتوانم میکائیل را به بهبود اوضاع مایل کنم؟
- ۶- از چه زمانی می‌توانم اقدامات لازم را در بهبود وضع میکائیل اجرا کنم؟

توصیف وضعیت موجود

دبستان پسرانه دکتر شریعتی در مرکز شهرستان تایباد واقع شده و بافتی نسبتاً قدیمی دارد. تعداد ۳۵۰ دانش‌آموز و ۱۳ کلاس دارد که در یک نوبت برقرار است. تعداد همکاران ۱۹ نفر بوده و میانگین هر کلاس ۲۷ نفر می‌باشد. مدرسه از امکانات کافی مثل آزمایشگاه، کتابخانه، نمازخانه و ... برخوردار است و فضایی شاد و پویا و مفرح برای دانش‌آموزان فراهم شده است.

در روز شنبه ۳۱ شهریورماه ۹۷ دانش‌آموزان پایه‌ی اول برای نخستین بار در مدرسه حضور پیدا کردند. با ورودم به حیاط مدرسه صدای گریه‌ی چند نفر از آن‌ها شنیده می‌شود که معلوم بود از آمدن به مدرسه راضی نبودند. دانش‌آموزان بعد از تقسیم‌بندی به کلاس رفتند. از فردای آن روز گریه‌ها و بی‌تابی میکائیل توجه مرا به خود جلب کرد، معلوم بود وابستگی شدیدی به مادرش داشت. چند روز گذشت و متوجه شدم که این رفتار میکائیل طبیعی نیست. او هر روز همراه پدرش به مدرسه می‌آمد و تا ورود من به مدرسه توی ماشین می‌نشست و در مراسم صبحگاهی شرکت نمی‌کرد. پدرش او را به من تحویل می‌داد و می‌رفت، اما همچنان او بسوی درب خروجی فرار می‌کرد و به زور او را روانه‌ی کلاس می‌کردم. به مدت یک ماه اصلاً روی نیمکت نمی‌نشست و دوست داشت گوشه‌ی کلاس روی زمین بنشیند. کتاب‌هایش را از داخل کیف بیرون نمی‌آورد. هر وقت که کتاب‌هایش را از توی کیفش برمی‌داشتم تا تکالیف را انجام دهد، آن‌ها را وسط کلاس پرت می‌کرد و اصلاً چیزی نمی‌نوشت. مدام از من می‌پرسید: «کی میریم خونمون؟؟؟» و برای رفتن به خانه لحظه شماری می‌کرد. رفتار بسیار ناسازگارانه‌ای در کلاس داشت، به محض شنیدن کوچکترین صدایی از سمت همکلاسی‌هایش، با پرخاشگری به آن‌ها حمله می‌کرد و صورت آن‌ها را چنگ می‌زد. خیلی حساس و زودرنج بود. با کوچکترین واکنش همکلاسی‌هایش نسبت به او، مانند کوه آتشفشان عمل کرده و به آن‌ها صدمه می‌زد تا جایی که هیچ کس حاضر نبود کنار او بنشیند. صدای خانواده‌ها درآمده بود و مرتباً به معلم و دفتر شکایت داشتند که چرا فرزندشان آسیب دیده است.

گردآوری اطلاعات (شواهد)

در پی این مشکل بعد از اولین جلسه‌ای که اوایل مهرماه با اولیاء داشتیم، از مادر میکائیل خواستیم که پس از اتمام جلسه، صحبتی دو نفره در رابطه با میکائیل داشته باشیم. وی اذعان نمود که مربی مهد هستند و میکائیل از کودکی در مهد در کنار ایشان بوده است و کمتر پیش آمده که از او دور باشد.

طی چند مرحله با خود میکائیل درباره‌ی این رفتارش صحبت کردم تا علتش را از زبان خود او جویا شوم. اوایل سکوت می‌کرد، اما دفعات بعد که درباره‌ی او شناخت پیدا کردم، متوجه خلق و خوی منحصر به فرد او شدم. از او درباره‌ی تعداد اعضای خانواده و این که چندمین فرزند است سؤال کردم، همچنین از ورزش مورد علاقه‌اش و آرزوهایش سؤالاتی پرسیدم.

میکائیل نسبت به همکلاسی‌هایش استعدادهای ویژه‌ای داشت. نقاشی‌های خیلی زیبایی می‌کشید، پانتومیم را خیلی ماهرانه اجرا می‌کرد، در ساعات هنر کاردستی‌های خیلی زیبا و با سلیقه‌ای درست می‌کرد و با علاقه کارش را انجام می‌داد. من هم با شناختی که از او پیدا کرده بودم، او را به ساختن کاردستی برای آموزش و تدریس تشویق می‌کردم، با این کار خیلی خوشحال می‌شود و رفته رفته دوستان خوبی برای هم شدیم.

تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها

معلمان و والدین در رفع مشکلات رفتاری کودکان از جمله پرخاشگری و بی‌میلی آن‌ها نقش بسزایی دارند. با صمیمیت و محبت باید به تمام تغییرات رفتاری مناسب و موفقیت‌آمیز آنان توجه کنند، آن‌ها را تشویق کرده و بدین وسیله کودکان را به سوی فعالیت‌های اجتماعی سازنده در خانه و مدرسه راغب سازند. مشکل اینجاست که اولیا مدام انگشت روی نقاط ضعف بچه‌ها می‌گذارند و با مقایسه کردن آنان با سایر همسالانشان، توانایی‌های آن‌ها را کمتر می‌بینند.

پیدا کردن دلیل بدخلقی و پرخاشگری و حفظ آرامش و صبوری در برخورد با کودک می‌تواند آنان را در مقابله با پرخاشگری یاری دهد.

با توجه به صحبت‌هایی که با میکائیل داشتیم و از او شناخت پیدا کرده بودم، سعی کردم یک رابطه‌ی صمیمی بینمان بوجود آورم. او خیلی حساس و زودرنج بود. هر روز از اتفاقات مهم زندگیشان برایم تعریف می‌کرد و من هم با دل و جان به صحبت‌هایش گوش می‌دادم. همچنین هرچند روز یکبار برایم نقاشی‌های زیبایی می‌کشید.

در اقدامی دیگر با مدیر محترم مدرسه صحبت کردم که در جلسات آموزش خانواده این مبحث مهم «تأثیر رفتار والدین بر رفتار فرزندان» را به خود اختصاص دهد.

مشکلات و پرخاشگری در خانواده‌ها و الگوپذیری فرزندان از اعضای خانواده، نتیجه‌اش چنین می‌شود که بچه‌ها در محیط خارج از منزل چنین رفتارهایی را از خود بروز دهند.

والدین میکائیل را به مدرسه دعوت کردم و لزوم تغییر رفتار آن‌ها در خانه و توجه بیشتر به رفتارهای میکائیل را به آن‌ها متذکر شدم و از آن‌ها خواستم که برای کاهش این رفتار با من همکاری لازم را داشته باشند.

بررسی علمی موضوع و مستندات علمی

مهمترین علت پرخاشگری ناکامی است. علت‌های ژنتیکی، اختلال شخصیت، علل محیطی، شرایط بد زندگی مثل بیکاری و ترافیک هم می‌تواند عامل پرخاشگری باشد. همچنین مصرف مواد مخدر یا روان‌گردان هم در ایجاد پرخاشگری مؤثر است. تغذیه نامناسب هم بر بروز این رفتار تأثیر دارد. برای مثال مصرف بیش از حد کافئین یا چربی در بروز پرخاشگری و استرس مؤثر هستند.

همچنین کمبود ویتامین B_6 ، B_{12} ، اسید فولیک و آهن در بدن در بروز پرخاشگری نقش دارند. علاوه بر این خستگی و گرسنگی و کاهش قند خون نیز در پرخاشگری افراد تأثیر زیادی دارد. علاوه بر این برای درمان پرخاشگری در کودکان اولین گام این است که نوع پرخاشگری و علت بروز آن‌ها را شناسایی کنیم.

کودکانی که از لحاظ اجتماعی پرخاشگر هستند، به احتمال زیاد توسط همسالانشان به عنوان افرادی منفی در نظر گرفته می‌شوند و مورد علاقه‌ی آن‌ها نیستند. (اولندیک و همکارانش ۱۹۹۰)

کودکانی که در این دوره‌ی سنی از جانب همسالان خود طرد می‌شوند، ممکن است باعث کاهش عزت نفسشان نیز گردد. حل پرخاشگری رفتار در کودک کار پیچیده‌ای است و به صبر و حوصله نیاز دارد، ولی با کمک گرفتن از سایرین می‌توانیم به نحو بهتری به هدایت عاطفی مورد نیاز کودک بپردازیم تا رفتار ناشایست خود را کاهش دهد. (منبع تبیان)

انتخاب راه‌های موقت و پیشنهادی

طی روزهای متوالی و با شناختی که از روحيات میکائیل پیدا کرده بودم، در کلاس به او مسئولیت می‌دادم. بعنوان مثال مراقب باشد تا دوستانش با یکدیگر دعوا نکنند. همچنین با تشویق‌های مکرر و بی‌توجهی به کج‌خلقی‌ها و توجه به رفتارهای مثبتش، کاهش پرخاشگری در وی قابل توجه بود. برای نوشتن هم زیاد به او سخت نمی‌گرفتم و تفاوت‌های فردی را در نظر می‌گرفتم.

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

پس از آن که میکائیل جو مدرسه را پذیرفته بود و پی برده بود که آن جا محیطی امن و جذاب است و در کنار دوستانش ساعات خوشی را می گذراند، همچنان او را تشویق کرده و کارهای خوبش را تقویت می کردم. این روند حس خوشایندی برای من و میکائیل داشت. برای هر مبحث درسی که نیاز به حضور دانش آموزان در فرآیند تدریس بود، از او کمک می گرفتم تا مشارکت فعال داشته باشد تا سازگاری اش نیز با محیط بیشتر شود. هر وقت که تکالیفش را به موقع انجام می داد، او را تشویق می کردم تا انگیزه‌ی درونی اش تقویت شود.

از آن جایی که مدرسه‌ی ما، محیطی شاد و پویا است و جشن‌های زیادی در آن جا برگزار می گردد. از معاون پرورشی مدرسه درخواست کردم در برگزاری مراسم میکائیل را هم مشارکت دهند. همچنین از مدیر مدرسه خواستم که در صف او را تشویق کنند و جایزه‌ای برای او در نظر بگیرند. از آن روز به بعد رفتار میکائیل خیلی تغییر کرد، به ندرت ناراحت می شود و پرخاشگری اش خیلی کم شده بود. و روحیه اش خیلی تغییر کرده بود، در پرسش و پاسخ‌های کلاس همیشه داوطلب بود و این تغییر رفتارش واقعاً قابل ستایش بود. در ساعات هنر و کاردستی، کارش را خیلی با سلیقه و تمیز انجام می داد. خط زیبایی داشت. با پیشنهاد من برای مدیر مدرسه نامه می نوشت. همچنین در نظافت کلاس پیش قدم بود و بیشتر از همه در تمیزی کلاس و مدرسه مشارکت داشت. به فیلم‌های مستند حیوانات و حیات وحش خیلی علاقه داشت. من هم به عنوان تشویق هر از گاهی برایشان آن‌ها را پخش می کردم.

جمع آوری اطلاعات (شواهد ۲)

طی صحبتی که با مدیر و معاون داشتم، نظر ایشان را در خصوص رفتار میکائیل جویا شدم. آن‌ها هم از این تغییر رفتار میکائیل شگفت زده بودند، چرا که دیگر هم کلاسی‌ها و اولیای آنان به دفتر مدرسه شکایتی نداشتند.

هم کلاسی‌ها همه از شور و نشاط میکائیل و سازگاری او با آن‌ها راضی بودند و از همکاری او در کارهای گروهی رضایت داشتند.

همچنین پدر و مادر و خواهر بزرگ وی طی تماس‌های تلفنی و مراجعه‌ی حضوری که داشتند، از تغییر روحیه و رفتار میکائیل در خانه و مدرسه خیلی خشنود بودند.

ارزیابی اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

بر اساس شواهد ۲ تأثیرات اقدامات انجام شده را مثبت ارزیابی کردم. زیرا پرسشنامه‌ای تهیه کردم و تعیین اعتبار آن از طریق خودم، دانش‌آموزان، همکاران و مدیر و معاونین انجام گرفت.

کاهش خشونت و پرخاشگری و ایجاد آرامش تابع اصول و قواعدی است که بدون درک آن‌ها امکان موفقیت در تغییر اصلاح رفتار وجود ندارد. از جمله این قواعد:

- ۱- مبنای آرامش باید بر پایه‌ی دوستی دو طرفه معلمین و شاگردان باشد.
- ۲- مسائل پرخاشگری صرفاً به محیط مدرسه محدود نمی‌شود، بنابراین ریشه‌ی آن‌ها در خانواده است که باید حل شود.
- ۳- در برابر پرخاشگری بایستی صبوری کرد.
- ۴- به تفاوت‌های فردی توجه کرد.
- ۵- بین شاگردان اعتدال و عدالت حاکم شود و از تبعیض جداً خودداری شود.
- ۶- با شاگردان به جای ترس و تنبیه، رابطه‌ی حسنه برقرار کرد.
- ۷- دانش‌آموزان را در فرآیند تدریس در برنامه‌های فرهنگی مشارکت داد.
- ۸- بین اولیاء و مربیان در مسائل تربیتی و روش‌ها تفاهم باشد و ارتباط تنگاتنگی برقرار باشد.
- ۹- برای خودکنترلی دانش‌آموزان در مدرسه مسئولیت داده شود.
- ۱۰- اهداف و قوانین و مقررات در مدرسه و کلاس بطور روشن و ملموس تعیین گردد.

گزارش نهایی و نتیجه گیری

در این پژوهش مشخص گردید، اگر مدارس دارای مشاوران متعهد و متخصص؛ معلمین دلسوز و علاقه مند به کار باشند؛ همچنین امکانات کافی جهت رفع مشکلات دانش‌آموزان داشته باشند و خانواده‌ها نیز همکاری نمایند، بسیاری از مشکلات رفتاری دانش‌آموزان اصلاح می‌گردد.

همچنین مسرتی که از تغییر رفتارها حاصل می‌شود، از فعالیتهای آموزشی و درس جداناپذیر است و همه‌ی معلمان خواستار نگرش مثبت شاگردانشان نسبت به درس هستند.

آموزش و پرورش جدید صحنه‌ای از یادگیری‌های متقابل از همه‌ی رسانه‌ها، افراد و تأثیرات فرهنگی همه‌ی جوامع است. خیلی از دانش‌آموزان از کوچکترین وقایع محیط قبل از معلمان خود آگاه می‌شوند و انتظارات خاصی از آن‌ها دارند. در چنین شرایطی، تغییر و اصلاح رفتار، تابع درک عمیق علل رفتار است. به همین دلیل برای برقراری انضباط و اصلاح رفتار باید معلمان و مدیران، اصول رفتارشناسی و برقراری انضباط را درک و نگرش‌های درست و عالمانه‌ای نسبت به آن داشته باشند تا در کارهای پرورشی خود موفق باشند.

تجربه و هنر معلمی اقتضا می‌کند که با توجه به قابلیت‌ها و وضعیت روانی کلاس، شیوه‌های آموزش تلفیقی متعادل و متناسب داشته باشیم تا موجبات لذت و انگیزش دانش‌آموزان در کلاس درس را فراهم آوریم.

تنظیم راهکارها (پیشنهادهای)

- ۱- بررسی عامل ایجاد خشم
- ۲- بی‌توجهی به کج‌خلقی و توجه به رفتارهای خوب و پسندیده کودک و تشویق او
- ۳- حفظ آرامش و صبوری در برخورد با کودکان پرخاشگر
- ۴- توجه کافی به کودک در منزل و مدرسه
- ۵- عوض کردن محیط کودک هنگام بروز رفتار پرخاشگرانه
- ۶- محبت کردن با کودک و برقراری ارتباط عاطفی
- ۷- مطلع کردن کودک از عشق و علاقه‌ی والدین و اطرافیان به او
- ۸- ورزش کردن کودک که باعث تخلیه‌ی هیجانی اوست.
- ۹- خواب کافی و غذای مناسب برای کودکان
- ۱۰- کاهش دادن زمان تماشای تلویزیون و بازی‌های رایانه‌ای
- ۱۱- دادن مسئولیت به کودک
- ۱۲- در نظر گرفتن سن کودک و تفاوت‌های جنسیتی
- ۱۳- همدردی با کودک
- ۱۴- ارائه کارت امتیاز اخلاق

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- فراوانی تعداد دانش‌آموزان دارای مشکلات خاص در کلاس درس.
- ۲- عدم همکاری لازم والدین به خصوص پدرها.
- ۳- عدم شرکت والدین در جلسات آموزش خانواده.
- ۴- محدودیت زمانی برای معلم جهت رفع مشکلات همه‌ی دانش‌آموزان.
- ۵- کمبود امکانات لازم جهت ایجاد محیطی مفرح برای دانش‌آموزان.
- ۶- وجود مشکلات اقتصادی برای ارجاع دانش‌موز به مشاوران متبهر.

منابع و مأخذ

- هاجری، ضیاء الدین، (۱۳۷۲)، آنچه یک معلم باید بداند، تهران، انتشارات راد، چاپ اول
- حامد شاکریان - پرخاشگری، اقدام پژوهی
- شیوه‌های تربیتی کودکان بدخلق و عصبانی - سایت تبیان
- آنچه والدین باید بدانند منبع: ninisite.com
- کانال اولی‌ها - خانم رحمت

پیوست‌ها

میتائیل ابدالی
کلاس اول - ۱
تقدیم به سرکار خانم شیخ امدی

